

ἀθουδιάζω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀθουδιάζει.

Παρουσιάζω ἐπιφάνειαν ὥσει ἐπιτεπασμένην διὰ τέφρας, ἐπὶ νόσου σταφυλῶν : Τὸ σταφύλι ἀθουδιάζει.

ἀθουριὰ ἢ, ἀμάρτ. ἀθ-θουριὰ Τήλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀθρος διὰ τοῦ μεταβατικοῦ τύπ. *ἀθούρα. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. λάσπη-λασπούρα-λασπουριὰ κττ.

Τέφρα.

ἀθράκα ἢ, Ἡπ. Σέριφ. κ.ά. ἀθράκη Κρήτ. ἀθράκ' Ἰμβρ. ἠθράκα Ἄνδρ. Βιθυν. (Κατιρ.) Εὐβ. Ζάκ. Θεσσ. (Ζαγορ. κ.ά.) Θράκ. Ἰων. (Καράμπ. Σόκ.) Καπ. (Σίλ.) Μακεδ. (Σέρρ. κ.ά.) Μέγαρ. Νάξ. Πελοπ. (Καλάβρυτ. Μαντίν. κ.ά.) Προπ. (Ἀρτάκ. Κύζ. Πάνορμ.) Σάμ. Σέριφ. Στερελλ. (Λεπεν.) Τσακων. κ.ά. —ΚΠασαγιάνν. Μοσκ. 74.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. ἀθράκι.

1) Μέγας σωρὸς ἀνημμένων ἀνθράκων, μεγάλη ἀνθρακιά Ἄνδρ. Θεσσ. (Ζαγορ.) κ.ά. —ΚΠασαγιάνν. Μοσκ. 74: Τὸς χωρίανους καρτέρας 'ς τοῖς αὐλῆς τοὺς ἠθράκα δλάναφτη καὶ τ' ἀρνὶ 'ς τὸ σουβλί περασμένο ΚΠασαγιάνν. ἔνθ' ἄν.

β) Ἡ πυρὰ ἢ ἀναπτομένη κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τὴν 24ην Ἰουνίου Θράκ. Συνών. λαμπρακιά, φανός, φωταρίδα. 2) Ἀνθρακιά, σωρὸς ἀνημμένων ἀνθράκων ἐν ἀρχῇ τῆς ἀποτεφρώσεως (ἄνευ σημ. μεγεθ.) Βιθυν. (Κατιρ.) Εὐβ. Ἡπ. Θεσσ. Θράκ. Ἰμβρ. Ἰων. (Καράμπ. Σόκ.) Καπ. (Σίλ.) Κρήτ. Μακεδ. (Σέρρ. κ.ά.) Μέγαρ. Νάξ. Πελοπ. (Καλάβρυτ. Μαντίν. κ.ά.) Προπ. (Ἀρτάκ. Κύζ. Πάνορμ.) Σάμ. Σέριφ. Στερελλ. (Λεπεν.) Τσακων. κ.ά. : Ἐβαλα φωτιά κ' ἔγινε ἠθράκα καλὴ Κατιρ. Ψένω 'ς τὴν ἠθράκα κάστανα Πελοπ. Ἀναψε φουγγαριά, ἔκαμε ἠθράκα τῶ ἔβαλε τὸ κρέας 'ς τὴν ἠθράκα τσαὶ ψηνότανε (φουγγαριά=πυρὰ) Μαντίν. Στριφογύριζε ἀκόμα 'ς τὴν σουβλά ἀπάνω σὲ μισοσβησμένη ἀθράκα Ἡπ. Παράχουσε ἀθρὰ ἀθράκ' νὰ μὴ σβήσ' Ἰμβρ. Συνών. ἀθρακιά, ἀθρακόβολη, ἀθρακοβόλι, ἀθρακοβολιά, ἀθρακωνιά. β) Τέφρα πεπυρωμένη Ζάκ. Ἰμβρ. Πελοπ. κ.ά. Πβ. ἀθρακούφη. 3) Χουρίδιον θῆλυ μὴ γεννήσαν (ὡς κατάλληλον πρὸς ὀπτησιν ἐπὶ τῆς ἀνθρακιάς) Εὐβ.

ἀθρακάλη ἢ, Ρόδ. ἀθραλάκη Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀθράκα κατὰ τὸ ἀθάλη. Ὁ τύπ. ἀθραλάκη κατ' ἀναγραμματοσμόν.

1) Πεπυρωμένη τέφρα μετὰ μικρῶν ἀνημμένων ἀνθράκων. Πβ. ἀθράκα, ἀθρακιά, ἀθρακόβολη, ἀθρακούφη, χόβολη. 2) Κοῖλωμα, λακκίσκος ἐντὸς τοῦ κλιβάνου, ἔνθα συσσωρεύονται οἱ ἀνθρακες. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀθροκούφη 2.

ἀθρακαρέα ἢ, ἀμάρτ. ἠθρακαλέα Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀθρακάρει.

Ποσὸν ἀνθράκων ἢ ἀσβόλης, τὸ ὅποιον δύναται νὰ περιλάβῃ ἐν ἀθρακάρει, ἤτοι σιδηροῦν πτυάριον ἀνθράκων ἔνθ' ἄν. : Ἐδανείστα ἔσαν ἠθρακαλέαν καρβῶνᾶ Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Ἐσαν ἠθρακαλέαν χαβζάλ' (ἀσβόλη) Τραπ.

ἀθρακάρει τό, ἀμάρτ. ἠθρακάρ' Πόντ. (Τραπ.) ἠθρακάλιν Πόντ. (Οἶν. Τραπ.) ἠθρακάλ' Πόντ. (Ἄμισ. Ὁφ. Σαράχ. Τραπ. Χαλδ.) ἠθρακάλιν Πόντ. (Κερασ.) ἠθροκάρ' Πόντ. (Ὁφ.) ἠθοκάριν Πόντ. (Ὁφ. Σαραχ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀθράκα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρει (II).

1) Πτύον μετάλλινον μετὰ λαβῆς χρησιμεῖον πρὸς μεταφορὰν ἀνημμένων ἢ μὴ ἀνθράκων ἔνθ' ἄν. : Γομώνω τὸ ἠθρακάλ' καρβῶνᾶ Τραπ. Συνών. πυρφόρος. 2) Κόφινος ἀνθράκων Πόντ. (Χαλδ.) : Ἐδάντ' ἄτον πέντε θρακάλᾶ.

***ἀθρακαρόπουλλο** τό, ἠθρακαλόπον Πόντ. (Τραπ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀθρακάρει.

Μικρὸν μετάλλινον πτύον χρησιμεῖον πρὸς μεταφορὰν ἀνθράκων.

ἀθράκι τό, Ἡπ. Κάλυμν. Κέρκ. Κρήτ. Λευκ. Σύμ. κ.ά. —ΚΧατζοπ. Τάσω 75 ΚΠαλαμ. Καημοὶ λιμνοθάλ. 109 Λεξ. Λάουνδ. ἀθράτ' Πόντ. (Ὁφ.) ἠθράκι Λευκ. Παξ. κ.ά. —ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3,233 (ἐκδ. Μαρασλή).

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀνθράκιον = εἶδος μέλανος λίθου, πύραυρος.

1) Συνήθως κατὰ πληθ., οἱ ἐσβεσμένοι ἀνθρακες Παξ. : Ἄσμ.

Κ' ἔτρεξε ἡ κακόγρια | μὲ τὰ θράκια 'ς τὴν ποδιά

β) Σωρὸς ἀνημμένων ἀνθράκων Ἡπ. Κάλυμν. Κέρκ. Κρήτ. Λευκ. Πόντ. (Ὁφ.) Σύμ. κ.ά. —ΚΧατζοπ. ἔνθ' ἄν. ΑΒαλαωρ. ἔνθ' ἄν. ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν. Λεξ. Λάουνδ. : Ἡ φωτιά ἔδ' πολλὰ ἀθράτ' Ὁφ. Θέσο τὴν ῥόκα 'ς σ' ἀθράτ' νὰ ψέδκεται αὐτόθ. Σὲ λίγο τὰ ξύλα γίνανε θράκια καὶ δὲν τσιτσιρίζαν πρὸς ΚΧατζοπ. ἔνθ' ἄν. || Ποιήμ.

..... Σωρὸς χλωρὰ κλωνάρια
καὶ ἠθράκια ποῦ ξεπίνιζαν.....

ΑΒαλαωρ. ἔνθ' ἄν.

Σ τὴ γωνιά σου σβήσαν καὶ τὰ ἠθράκια

ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν. 2) Ἡ ἐστία Σύμ. : Παροιμ. Ἀβγα σοῦ ὁ Φλεβάρης νὰ μπῶ γὰρ ὁ Μάρτις, νὰ κάμω γραιῖς καὶ γέροντες νὰ κατοικοῦσ' 'ς τ' ἀθράκια (ἐπὶ τοῦ σφοδροῦ ψύχους τοῦ Μαρτίου, τὸ ὅποιον δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῆς ἐστίας οὐδὲ διὰ τὰς φυσικὰς τῶν ἀνάγκας). 3) Οὐροδοχεῖον, ἀμὶς Σύμ. Πβ. Ἡσύχ. «ἀνθράκιον χυτροπόδιον». Ἡ σημ. ἐκ τῆς πεπαλαιωμένης χύτρας, ἣτις χρησιμεῖται ὡς πύραυρον πρὸς ἐναπόθεσιν ἀνημμένων ἀνθράκων καὶ ὡς οὐροδοχεῖον. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγγειάστρα.

ἀθρακιά ἢ, Ἡπ. Θεσσ. (Ζαγορ.) Καπ. (Σινασ.) Κεφαλλ. Λευκ. Ρόδ. κ.ά. ἀθ-θρακιά Κῶς ἀδραξιά Κύπρ. (Πάφ.) ἀγραξιά Κύπρ. ἀτρατιά Μεγίστ. ἀτρατσὰ Μεγίστ. ἠθρακιά Αἰγίν. Ἡπ. Λευκ. Μακεδ. (Πάγγ.) Νίσυρ. κ.ά. ἠθρατσέα Μέγαρ. ἠδρατῶν Κύπρ. (Ὁρειν.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀνθρακιά.

1) Σωρὸς ἀνημμένων ἀνθράκων, οἱ ὅποιοι ἔχωνεύθησαν καλῶς Ἡπ. Θεσσ. (Ζαγορ.) Καπ. (Σινασ.) Κεφαλλ. Κύπρ. (Ὁρειν. Πάφ. κ.ά.) Κῶς Λευκ. Μακεδ. (Πάγγ.) Μεγίστ. Ρόδ. κ.ά. : Ψῆν-νω 'ς τὲς ἀγραξίεες ὀφτόν Κύπρ. Ἡ φωτιά ἔκαμεν ἀτρατσᾶν Μεγίστ. β) Τέφρα μετὰ μικρῶν ἀνημμένων ἀνθράκων ἀνάμεικτος Μεγίστ.

Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀνθράκα 2. 2) Ἀρχαῖοι τάφοι ἐπὶ ἀνθράκων λελαξευμένοι (πιθανῶς, διότι ἐν αὐτοῖς καμίνονται ἀνθρακες. Πβ. Ἡσυχ. «ἀνθράκιον... καὶ πᾶσα κρὰ κάμιнос») Αἴγιν. β) Οἱ ἐγκαταλελειμμένοι ληνοὶ καὶ αἱ παλαιαὶ δεξαμεναὶ τῶν κήπων Μέγαρ.

ανθρακόβολη ἡ, Κρήτ. Πελοπν. (Λάστ.) κ. ἀ. ἀνθρακόβολη Κρήτ. Ἶθρακόβολη Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βασαρ. Βρέ-εν. Λακων. Μεσσήν. Πύλ. κ. ἀ.) Ἶθρακόβουλ' Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἶθρασκόβολη Πελοπν. (Λακων. Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνθρακοβόλι. Περί τοῦ σ τοῦ τύπ. ἀνθρακόβολη ιδ. ΧΠαντελίδ. ἐν Byzant. - Neugr. Jahrb. (1927/8) 430 κέξ.

Ἀνθρακιά, σωρὸς ἀνημμένων ἀνθράκων ἐν ἀρχῇ τῆς ἀποτεφρώσεως ἔνθ' ἀν.: Χώνω τὴ δίττα 'ς τὴν ἀνθρακόβολη Κρήτ. Πάτησε μέσ' 'ς τὴ Ἶθρακόβολη καὶ κήκε Μεσσήν. Βαλμένο 'ς τὴ Ἶθρακόβολη γιὰ νὰ βαστάη τὸ φαεῖ ζεστό Λακων. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀνθράκα 2.

ανθρακοβόλι τό, Κρήτ. Ἶθρακοβόλι Εὐβ. (Κύμ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνθράκι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -βόλι, περί ἧς ιδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 242 κέξ.

Ἀνθρακόβολη, ὁ ιδ.

ανθρακοβολιά ἡ, ἀμάρτ. Ἶθρακοβολιά Πελοπν. (Καλάβρυτ. Οἰν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνθρακοβόλι. Πβ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 242 κέξ.

Ἀνθρακόβολη, ὁ ιδ., ἔνθ' ἀν.: Βάλε Ἶθρακοβολιά νὰ ψήσουμε τὴ μπουγάτσα Καλάβρυτ.

ανθρακολόγος ὁ, ἀμάρτ. Ἶθρακολόγος Ἀθῆν. (παλαιότ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνθράκι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -λόγος.

Μακρὸς σιδηροῦς κοντός, διὰ τοῦ ὁποίου διευθετεῖται ἡ πυρὰ τοῦ κλιβάνου.

ανθρακομανιό τό, ἀμάρτ. Ἶθρακομανιό Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνθράκι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -μανιό. Διὰ τὴν σύνθεσιν πβ. γυναικομανιό, κλεφτομανιό κττ.

Πλησμονὴ ἀνθράκων ἀνημμένων μετὰ τέφρας: Γιὰ νὰ ψ'τῇ τὸν ψουμὶ καλά, χρειάζεται Ἶθρακομανιό.

ανθρακόπιττα ἡ, ἀμάρτ. Ἶθρακόπιττα Ψαρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀνθράκι καὶ πίττα.

Πίττα ψηνομένη εἰς τὸν πυρῶμενον κλίβανον πρὶν καθαρισθῇ οὗτος πρὸς εἰσαγωγὴν τῶν ἄρτων. Πβ. ἀνθρόπιττα, κεραμόπιττα, πλακόπιττα.

ανθρακοῦ ἡ, Μύκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνθράκι.

1) Πύραυλος. 2) Λακκίσκος παρὰ τὸν κλίβανον, ἔνθα ῥίπτεται ἡ ἐξ αὐτοῦ ἀνθρακιά: Τὰ κάστανα ψήγονται καλὰ 'ς τὴν ἀνθρακοῦ. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀνθρακούφη 2.

ανθρακούφη ἡ, Ἴων. (Κρήν.) Πελοπν. Χίος — Λέξ. Λάουνδ. ἀνθρασκούφη Λέσβ. ἀνθρασκούφ' Ἰμβρ. Κυδων. ἀνθρασκούφ' Σαμοθρ. ἀνθρασκούφ' Κυδων. Λέσβ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀνθρακιά καὶ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. κούφη ἀντὶ ἀνθρακιοκούφη. Πβ. Κορ. Ἀτ. 5,19 καὶ Διοσκορ. 5,85 «ἐπιτίθει δὲ τοῦτο ἐπὶ λεπτὴν καὶ κούφην ἀνθρακιά». Πβ. καὶ ἀνθρακούφη. (Κατὰ ΦΚουκουλ. ἐν Ἀθηνᾶ 30 (1919) Λεξικογρ. Ἀρχ. 27 κέξ. ἐκ τῶν οὐσ. ἀνθράκα καὶ κύπη). Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Τέφρα ἀνάμεικτος μετὰ μικρῶν ἀνημμένων ἀνθράκων. Πβ. ἀνθρακούφη, ἀνθρακάλη, ἀνθρακιά, χόβολη.

2) Τέφρα θερμὴ ἰσχυρῆ δι' ὄξους, ἡ ὁποία τίθεται ἐπὶ πονοῦντος μέρους τῆς κοιλίας ὡς φάρμακον κατευναστικόν Ἰμβρ.

ανθρακούφι τό, Ἰκαρ. Χίος ἀνθρασκούφ' Σαμοθρ. ἀνθρακούφι Χίος

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνθρακούφη.

Ἀνθρακούφη, ὁ ιδ.

ανθράκωμα τό, ἀμάρτ. ἀνθράκωμα Στερελλ. (Λεπεν.) Ἶθράκωμα Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.) Ἶθράκωμαν Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) Ἶθράκωμαν Πόντ. (Χαλδ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. ἀνθράκωμα.

1) Πυράκτωσις τῶν ἀνθράκων Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): Τῇ μαγκαλί' τὸ Ἶθράκωμαν πολλὰ ἔργεψεν (ἐβράδυνε νὰ γίνη) Τραπ. Χαλδ. Τῇ ξυλοκαρβωνίων τὸ Ἶθράκωμαν ἐχρέστεν ἔναν κάριον (ἀπύτησεν ἐν τέταρτον τῆς ὥρας) Χαλδ. 2) Ἡ νόσος φλεγμονώδης φαλαγγίτις Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.) Στερελλ. (Λεπεν.): Τοῦ ἀναπουδουγέ' γιαιτρεῦ' τ' ἀνθράκωμα (ἀναπουδουγέ' = εἶδος βοτάνου) Λεπεν.

ανθρακωνιά ἡ, ἀμάρτ. Ἶθρακωνιά Ἡπ. Ἶθρακωνιά Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.) Παξ. Ἶθρακ'νιά Ἡπ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. ἀνθρακῶν.

1) Πυρὰ ἀνημμένων ἀνθράκων, ἀνθρακιά Ἡπ. Παξ.: Τὸ βάλε 'ς τὴ Ἶθρακωνιά νὰ ψηστῇ Παξ. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀνθράκα 2. 2) Τέφρα πεπυρωμένη Ἡπ. Παξ. Πβ. ἀνθρακούφη, ἀνθρακάλη, ἀνθρακούφη, χόβολη.

***ανθράκωνο** τό, Ἶθράκωνο Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνθράκι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ώνι μεταπλασθείσης εἰς -ωνο κατὰ τὸ ἀποπαίδι-ἀπό-παιδο κττ.

Τεμάχιον ἀνθρακος ἐκ τῆς πυρᾶς ἀνημμένων ἀνθράκων ἢ ξύλων: Νά μου 'να Ἶθράκωνο ν' ἀνάψω τὴν τσιγάλα μου (δῶσε μου ἓν τεμάχιον ἀνημμένου ἀνθρακος ν' ἀνάψω τὸ σιγάρον μου).

ανθρακῶνω, ἀνθρακῶνω Πόντ. (Κερασ.) ἀνθρακῶνω Πόντ. (᾽Οφ.) Ἶθρακῶνω Πόντ. (Ἀμισ. Κρώμν. Σάντ. Σαράχ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀνθρακῶ.

1) Μετβ. πυρακτώνω, πυρώνω ἔνθ' ἀν.: Ἀνθράκωσο τὰ καρβῶνᾶ ᾽Οφ. Καὶ ἀμτβ. πυρακτώνομαι, πυρώνομαι ἔνθ' ἀν.: Ἐθράκωσανε τὰ καρβῶνᾶ ᾽Οφ. β) Ἀπανθρακοῦμαι διὰ τῆς καύσεως ἔνθ' ἀν. 2) Ἀνάπτω Πόντ. (Τραπ.): Ἐθράκωσα τὸ μαγκάλ'.

